

MNIEJ
WAZ
WIĘCJ
EKOLEKCJA
ZERO
WASTE

5

PLANETA JEST W OPŁAKANYM STANIE

MNIEJ
WAZ
WIĘCJ

MNIEJ
WAZ
WIĘCJ

MNIEJ
WAZ
WIĘCJ

MNIEJ
WAZ
WIĘCJ

WODA

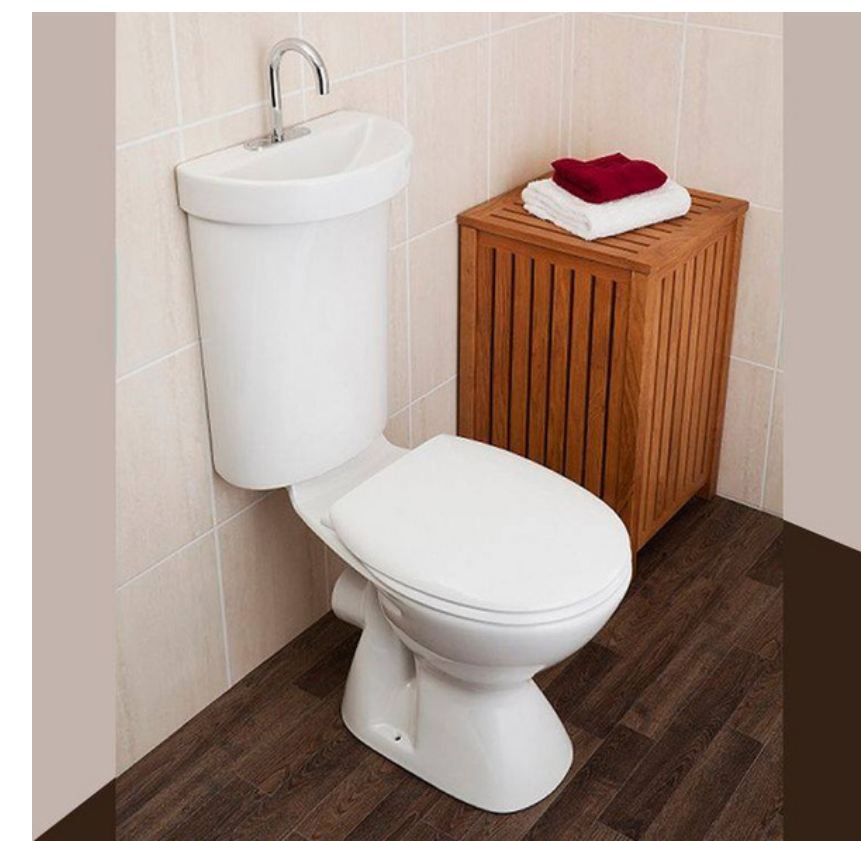
KURCZĄ SIĘ ZASOBY SŁODKIEJ WODY, A ROSNĄ OBAWY O DOSTĘP DO NIEJ.

Dwie trzecie świeżej słodkiej wody jest zanieczyszczona w stopniu przekraczającym jej zdolność do asymilacji.

Połowa słodkiej wody na ziemi jest nadmiernie eksploatowana!

**ZERO
WASTE** SPŁUKIWANIE TOALETY ŚWIEŻĄ
PITNĄ WODĄ TO MARNOTRAWSTWO.
LEPIEJ BYŁOBY UŻYWAĆ PONOWNIE
WODY, KTÓRĄ MYLIŚMY RĘCE.

WYMIERANIE GATUNKÓW

JESTEŚMY ŚWIADKAMI NAJWIĘKSZEGO
WYMIERANIA GATUNKÓW OD CZASÓW DINOZAUROW!

W ciągu 40 lat, z powodu zanieczyszczeń, polowań i zanikania siedlisk, populacja dzikich zwierząt zmniejszyła się o połowę.

MOŻNA POMÓC! Na przykład adoptować zwierzę, które przez działalność człowieka jest zagrożone wyginięciem (szczegóły na stronie www.wwf.pl)

FOKA SZARA

PANTERA ŚNIEŻNA

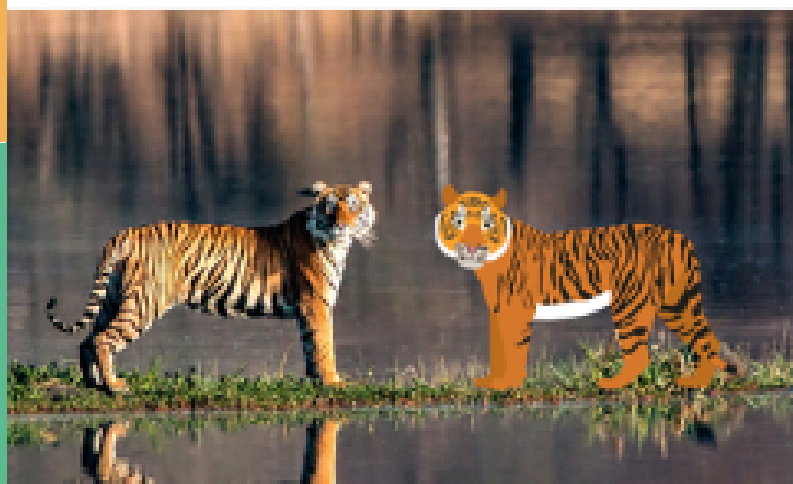
NIEDŹWIEDŹ

WILK

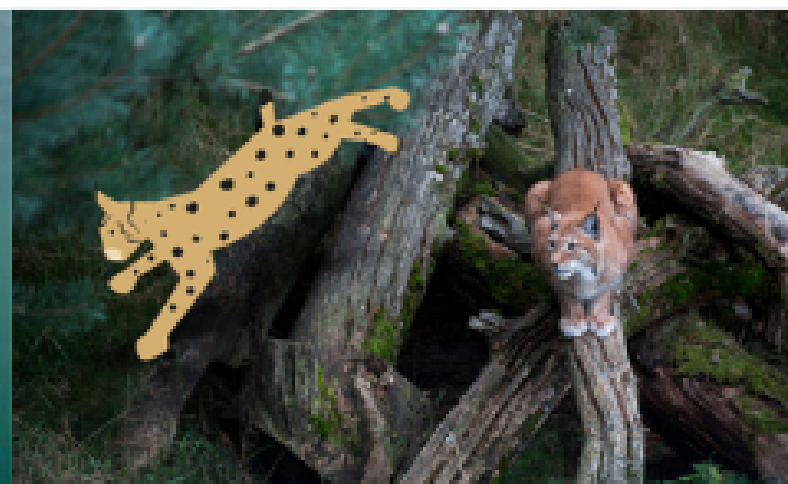
TYGRYS

MORŚWIN

RYŚ

SÓWECZKA

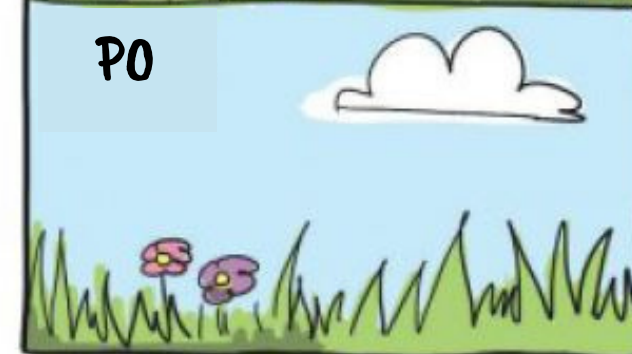

MNIEJ PSZCZÓŁ SKUTKUJE WIELKĄ
UTRATĄ BIORÓŻNORODNOŚCI

PRZED

PO

EKOLEKCJA

ZERO

WASTE

ZASOBY NATURALNE

ZUŻYWAMY ZA DUŻO!

ZUŻYWAMY WIĘCEJ ZASOBÓW NATURALNYCH, NIŻ PLANETA MOŻE WYTWORZYĆ. TAK, JAKBYŚMY MIELI TRZY PLANETY, A NIE TYLKO JEDNĄ, KOCHANĄ I OKRĄGLĄ ZIEMIĘ.

Żyjemy na kredyt od lipca każdego roku... To znaczy, że w 7 miesięcy zużywamy to, co powinno nam starczyć na cały rok. Ale czyja to wina?

Bardzo często winne są globalne korporacje, czyli wielkie firmy zarabiające na niszczeniu środowiska i konfliktach.

Liczą się dla nich pieniądze, a nie czyste powietrze czy zdrowa woda.

RYS. DAHDOUH

Dzień Długu Ekologicznego

to dzień, w którym roczne zużycie zasobów przez ludzkość przekracza zdolność Ziemi do regeneracji tych zasobów w danym roku. W 2022 roku przypadł na 28 lipca.

EKOLEKCJA
ZERO
WASTE

LUDZIE

NIERÓWNOŚCI SPOŁECZNE...

2 miliardy mieszkańców Ziemi cierpi z powodu niedożywienia i braku dostępu do wody pitnej.

2,8 miliarda ludzi żyje w skrajnym ubóstwie, za mniej niż 10 zł dziennie.

...susza, głód, praca dzieci, brak prądu, brak pieniędzy na szkołę, brak dostępu do edukacji dziewcząt, niszczenie gleby, rasizm, przesiedlanie na gorsze miejsca.

Za tym też stoją korporacje - wielkie firmy zabierające wodę, bogactwa naturalne, ziemię, życie...

Ale nie wolno się poddawać!

Trzeba działać dla wspólnego dobra. Sprawiedliwie dzielić się bogactwami, które daje natura. Troszczyć się o Ziemię - naszą wspólną przestrzeń do życia. Pielęgnować wspaniałą kulturę i mądrość każdego, najmniejszego nawet plemienia.

KLIMAT

PLANETA SIĘ PRZEGRZEWA!

KATASTROFA KLIMATYCZNA

Jeśli chcemy zatrzymać globalne ocieplenie na poziomie 1,5 lub 2 stopni względem epoki przedprzemysłowej, musimy zatrzymać emisje CO₂ związane z naszą działalnością i dodatkowo usunąć z atmosfery część dwutlenku węgla, który się w niej znalazł.

Do końca stulecia temperatura może wzrosnąć jeszcze o 2 -4 stopnie.

Spowoduje to ogromne problemy dla przyrody i człowieka: susze, gwałtowne zjawiska atmosferyczne, wzrost poziomu oceanów, śmierć żywych istot.

PLANETA SIĘ PRZEGRZEWA - CIERPLIWOŚĆ LUDZI TAKŻE

TRWA KRYZYS KLIMATYCZNO- PRZYRODNICZO-SPOŁECZNY. POŁĄCZYŁY SIĘ W NIM KATARTRIFY: WODY PITNEJ, JAKOŚCI POWIETRZA, ZANIECZYSZCZENIA ODPADAMI, ŚRODOWISKOWA I KLIMATYCZNA. NA CAŁYM ŚWIECIE LUDZIE DOMAGAJĄ SIĘ OD RZĄDÓW DZIAŁAŃ W OBRONIE PLANETY

Greta Thunberg

KONIECZNIE DOŁĄCZCIE DO
MŁODZIEŻOWEGO STRAJKU
KLIMATYCZNEGO!

4 EKOLEKCJA: PLANETA JEST W OPŁAKANYM STANIE..

Trwa **KRYZYS KLIMATYCZNO-PRZYRODNICZO-SPOŁECZNY**. Połączyły się w nim: kryzys wodny, kryzys jakości powietrza, kryzys odpadowy, katastrofa środowiskowa i katastrofa klimatyczna. Między tymi elementami mogą zachodzić sprzężenia zwrotne, których konsekwencje są trudne do przewidzenia:

- **KATASTROFA KLIMATYCZNA:** Planeta się przegrzewa, a do końca stulecia temperatura może wzrosnąć jeszcze o 2-4 stopnie. Spowoduje to ogromne problemy dla przyrody i człowieka: susze, powodzie, burze, nieurodzaje, epidemie, podnoszenie się poziomu oceanów, utrata bioróżnorodności, śmierć żywych istot. Idące za zmianami klimatu ekstremalne zjawiska pogodowe i klęski żywiołowe stanowią podłoże groźnych konfliktów i masowych migracji.
- **GLOBALNE OCIEPLENIE** spowodowane jest działalnością człowieka, głównie zwiększaniem emisji CO₂. Jeśli chcemy zatrzymać globalne ocieplenie na poziomie 1,5 lub 2 stopni względem epoki przedprzemysłowej, musimy zatrzymać emisje CO₂ związane z naszą działalnością i dodatkowo usunąć z atmosfery część dwutlenku węgla, który się w niej znalazł. („Nauka o klimacie”)
- **WODA:** Kurczą się zasoby słodkiej wody, a rosną obawy o dostęp do niej. Dwie trzecie świeżej słodkiej wody jest zanieczyszczona w stopniu przekraczającym jej zdolność do asymilacji. Połowa słodkiej wody na ziemi jest nadmiernie eksploatowana!
- **WYMIERANIE GATUNKÓW:** W ciągu 40 lat, z powodu zanieczyszczeń, polowań i zanikania siedlisk, populacja dzikich zwierząt zmniejszyła się o połowę. Jesteśmy świadkami szóstego masowego wymierania gatunków - największego od czasów dinozaurów.
- **NIERÓWNOŚCI SPOŁECZNE:** 2 miliardy mieszkańców Ziemi cierpi z powodu niedożywienia i braku dostępu do wody pitnej. 2,8 miliarda ludzi żyje w skrajnym ubóstwie, za mniej niż 10 zł dziennie. Dotyka ich susza, głód, praca dzieci, brak prądu, brak pieniędzy na szkołę, brak dostępu do edukacji dziewcząt, niszczenie gleby, rasizm, przesiedlanie na gorsze miejsca. Za tym też stoją korporacje - wielkie firmy zabierające wodę, bogactwa naturalne, ziemię, życie.
- **ZASOBY NATURALNE:** Zużywamy więcej zasobów naturalnych, niż planeta może wytworzyć. Dzień Długu Ekologicznego to dzień, w którym roczne zużycie zasobów przez ludzkość przekracza zdolność Ziemi do regeneracji tych zasobów w danym roku. W 2022 dzień ten przypadł na 28 lipca. Żyjemy na kredyt od lipca każdego roku... To znaczy, że w 7 miesięcy zużywamy to, co powinno nam starczyć na cały rok. Winne są globalne korporacje, czyli wielkie firmy zarabiające na niszczeniu środowiska i konfliktach. Liczą się dla nich pieniądze i wojny, a nie czyste powietrze czy zdrowa woda. Coraz większa produkcja powoduje sięganie po coraz bardziej odległe zasoby węgla, gazu ziemnego i ropy naftowej.

Na całym świecie ludzie domagają się od rządów działań w obronie planety. Żądają niedopuszczenia do dalszego wzrostu temperatury, zaprzestania spalania paliw kopalnych, korzystania z bezemisyjnych źródeł energii. Protestują też dzieci i młodzież, idąc za przykładem młodej szwedzkiej aktywistki Greta Thunberg. **Wspierajmy młodych – razem z nimi dołączmy do Młodzieżowego Strajku Klimatycznego!**

Mniej
Znaczy
Więcej

ORGANIZATOR:

POLSKIE STOWARZYSZENIE
ZERO WASTE

PARTNER STRATEGICZNY:

PARTNERZY:

EKSPERTKA MERYTORYCZNA PROJEKTU: **MAŁGORZATA GĘCA**
EKSPERTKA DS. DYDAKTYCZNYCH: **MARZENA BOROWSKA**

Przepiękne ilustracje wykorzystane na materiałach są autorstwa Bloutouf (www.bloutouf.fr). Inspiracje czerpaliśmy z książki dla dzieci „Les Zenfants presque Zero Dechet”. Jej autorami są Benedicte Moret (czyli właśnie Bloutouf!) i Jeremie Pichon, autorzy książek i bloga „Famille presque Zero Dechet”.

Polskie Stowarzyszenie Zero Waste jako organizator akcji Mniej Znaczy Więcej! udziela licencji (CC BY-NC-ND 4.0) edukatorom z placówek zgłoszonych do akcji do wykorzystania niniejszych materiałów do celów edukacyjnych i niekomercyjnych.